

**SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES
SIAD- CASA GALÈRIA**

2023

Índex

1. Anàlisi del perfil de les usuàries del SIAD-Casa Galèria
2. Ús dels serveis per part de les usuàries
3. Incidència de la violència masclista en les usuàries.

1. ANÀLISI DE LES USUÀRIES DEL SIAD- CASA GALÈRIA

1.1. NOMBRE D'USUÀRIES

El total de dones ateses ha estat de **1.084**, un **6,3% més** que el **2022**. Respecte a **2019**, just abans de la pandèmia, l'increment és del **13%**

2019	2020	2021	2022	2023
955	1.059	1.123	1.020	1.084

NOVES USUÀRIES

599 de les 1.084 dones ateses, el 55,25%, van acudir al Servei de Polítiques de Gènere per primer cop.

El nombre de noves usuàries **és diferent en funció del servei sol·licitat**.

Els serveis d'Acollida i Jurídic tenen un percentatge més alt de "primeres visites" perquè les demandes es resolen amb una o dues cites, i es dona entrada a més dones. En canvi, el servei de Psicologia o el Servei d'Inserció Laboral fan una intervenció més intensa, amb més atencions per a cada dona, i l'entrada de noves usuàries és menor.

SERVEI	DONES ATESES	NOVES USUÀRIES	% NOVES USUÀRIES
Acollida	484	385	79%
Jurídic	411	294	71%
Psicologia	439	198	45%
Inserció Laboral	163	90	55%
Mediació i Traducció	37	25	67%

Els percentatges es situen en la línia dels anys anterior.

1.2. MUNICIPI DE RESIDÈNCIA

MUNICIPI	DONES ATESES	%
Terrassa	1.026	94,65
Municipis del Consell Comarcal del Vallès Occidental	52	4,80
Matadepera	12	
Rellinars	2	
Ullastrell	7	
Vacarisses	17	
Viladecavalls	14	
Altres municipis	6	0,55
TOTAL DONES ATESES	1.084	

El SIAD-Casa Galèria atén dones:

- que viuen a Terrassa
- que viuen als municipis de Matadepera, Rellinars, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls, gràcies a un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Terrassa i el Consell Comarcal del Vallès Occidental
- que viuen en altres municipis però que estudien o treballen a Terrassa
- que estaven empadronades a Terrassa quan van iniciar la seva vinculació al SIAD i que posteriorment han canviat de residència

1.3. DISTRICTE DE RESIDÈNCIA

Les 1.026 dones empadronades a Terrassa **procedeixen de tots els districtes, però cal destacar la poca presència de dones del Districte 7**, el districte de més recent creació i també el més allunyat geogràficament de Casa Galèria.

DISTRICTE	DONES ATESES	%
Districte 1	165	16,08 %
Districte 2	121	11,79 %
Districte 3	160	15,59 %
Districte 4	154	15,01 %
Districte 5	201	19,59 %
Districte 6	206	20,08 %
Districte 7	19	1,85 %

Són percentatges molt similars als de 2022.

1.4. NACIONALITAT

El **75,65% de les usuàries ateses al SIAD-Casa Galèria durant el 2023 tenen nacionalitat espanyola.**

El **24,35% tenen nacionalitat estrangera**, i dins d'aquest col·lectiu, la majoria són dones procedents de **països extracomunitaris**.

NACIONALITAT	DONES ATESES	%
Espanyola	820	75,65
Estrangera	264	24,35
Països UE	25	
Països extracomunitaris	239	
TOTAL DONES ATESES	1.084	

Aquestes xifres són similars a les de l'any anterior, amb un lleuger augment del percentatge de població estrangera atesa, en concret de l'1,5%.

	ESPANYOLES	%	ESTRANGERES	%
2022	787	77,16	233	22,84
2023	820	75,65	264	24,35

Per **zones geogràfiques**, aquest 2023 destaca la presència de **130 dones procedents de 16 països d'Amèrica del Sud, Amèrica Central i el Carib**. Són el 49% del total de dones estrangeres, gairebé 8 punts més que l'any anterior.

ZONA GEOGRÀFICA	DONES ATESES	%
AMÈRICA		
Amèrica del Sud	93	
Amèrica Central	28	
Carib	8	
Amèrica del Nord	1	
SUBTOTAL	130	49,24
ÀFRICA		
Àfrica del Nord	92	
Resta d'Àfrica	6	
SUBTOTAL	98	37,12
EUROPA		
Unió Europea	25	
Europa Central i Oriental	7	
Resta d'Europa	1	
SUBTOTAL	33	12,50
ASIA		
Àsia	3	1,14
TOTAL DONES ESTRANGERES ATESES	264	

Trobem dones procedents de **37 països diferents**.

Destaca El Marroc, ja que s'ha atès a 89 dones procedents d'aquest país. És a dir, les dones marroquines són el 33,71% del total de dones estrangeres ateses. Es manté gairebé el mateix nombre de dones marroquines ateses (l'any 2022 van ser 92) però el seu pes percentual davalla perquè, com ja s'ha comentat, ha crescut el nombre de dones ateses procedents de l'Amèrica Llatina.

Caldrà veure si aquesta tendència es consolida els propers anys.

Quan s'analitza la població estrangera atesa és especialment important tenir en compte la seva **situació administrativa**. En el cas de les dones ateses al SIAD el 2023, **només el 65% tenen permís de treball o estan en tràmits d'aconseguir-lo.**

La resta es troba en una situació provisional, amb permís de residència temporal o únicament amb la seva documentació (passaport).

Per tant, el **35% de les dones estrangeres ateses no té cap possibilitat d'accedir als recursos del territori (mercat laboral, a prestacions socials, etc.)**

SITUACIÓ ADMINISTRATIVA	%
Permís de treball	61,6
Permís de treball en tràmit	3,1
Permís de residència	4,7
Permís de residència en tràmit	3,8
Passaport	26,8

1.5. SITUACIÓ DE DISCAPACITAT

S'ha atès a **48 dones amb algun tipus de discapacitat reconeguda**, que representen el **4,42% del total de dones ateses**. Són un **29% més que l'any anterior**, en què es van atendre 37 dones amb capacitats diverses.

Gairebé **la meitat d'aquestes dones han estat ateses per abordar casos de violència masclista**. En concret:

- 12 casos de violència psicològica: 11 en l'àmbit de la parella i 1 en l'àmbit familiar.
- 7 casos de violència física, tots en l'àmbit de la parella
- 1 cas de violència global en l'àmbit de la parella
- 1 cas de violència vicària en l'àmbit de la parella

1.6. EDAT

Com és habitual, **la majoria de les dones es troba a l'etapa adulta de la vida**, concretament el **80,9%**. En canvi, les usuàries joves no arriben al 12,5% i encara és més reduïda la proporció de dones grans i molt grans que acudeixen al SIAD.

USUÀRIES PER GRUP D'EDAT	%
-18	0,46
18-29	12,45
30-45	47,32
46-65	33,58
66-80	5,81
+80	0,37

Són percentatges molt similars als de 2022.

1.7. ESTUDIS FINALITZATS

El nivell d'instrucció es manté en la tònica dels anys anteriors: la majoria de les dones es situen en la franja dels estudis mitjans, ja sigui l'ESO (33,27%) o la formació professional/batxillerat (40,53%).

Progressivament, però, **detectem una disminució del nombre de dones analfabetes o sense estudis, i un augment del nombre d'usuàries amb estudis universitaris.**

ESTUDIS FINALITZATS	%
Analfabeta	1,60
Sense Certificat Escolar	7,07
Estudis Obligatoris (ESO)	33,27
Formació Professional	25,26
Batxillerat	15,27
Estudis Universitaris	17,53

1.8. TIPUS DE FAMÍLIA I NOMBRE DE FILLS I FILLES

Pel que fa al tipus de família, i seguint la tendència iniciada el 2018, el nombre de dones que encapçalen en solitari una llar supera amb escreix les que ho fan amb una parella. Destaca, també, el fet que més gairebé el 75% de les dones que estan al capdavant d'una família monoparental, tenen al seu càrrec filles i fills.

	MONOPARENTAL	PARELLA
Sense filles i fills	165	36
1 o 2 filles i fills	391	258
3 o 4 filles i fills	100	78
Més de 4 filles i fills	11	5

1.9. FONT D'INGRESSOS

Si analitzem la principal font d'ingressos d'aquestes dones, **veiem que el 53,43% desenvolupen una activitat laboral, formal o no reconeguda.**

Es consolida així la tendència detectada els anys anteriors d'un augment d'usuàries que participen al mercat laboral, així com del nombre de dones jubilades o pensionistes.

No obstant això, un percentatge elevat de dones, **el 23,48%, declara no tenir cap ingrés propi**. A l'igual que els anys procedents, **apuntem cap a l'existència de perfils d'una elevada vulnerabilitat social**.

FONT D'INGRESSOS	%
Sense ingressos	23,48
Ingressos procedents d'activitats laborals formals	50,14
Ingressos procedents d'activitats laborals no reconegudes	3,32
Ingressos procedents de les prestacions socials	13,65
Ingressos procedents de pensions	9,04
Ingressos procedents de rendes	0,37

2. ÚS DELS SERVEIS PER PART DE LES USUÀRIES

2.1. NOMBRE D'ATENCIIONS REALITZADES

S'han realitzat **5.429 atencions**, un **7,9% més** que el 2022 i un **9,7% més** que el 2019.

2019	2020	2021	2022	2023
4.948	8.167	6.169	5.032	5.429

Aclariment sobre el nombre d'atencions dels anys 2020 i 2021

El nombre d'atencions realitzades els anys de la pandèmia són especials perquè amb les restriccions de mobilitat i les normes de distanciament social a causa del covid19, es van realitzar moltes més atencions telemàtiques i telefòniques, que són més curtes que les presencials.

Des de la «tornada a la normalitat», la majoria de les atencions tornen a ser presencials a demanda de les usuàries.

2.2 DONES ATESES PER SERVEIS

	CITES	GRUPS	ACCIONS	TOTAL
Servei d'Acollida	502	0	475	977
Servei Jurídic	464	0	105	569
Servei de Psicologia	2.014	123	839	2.976
Servei d'Inserció Laboral	380	40	317	737
Servei de Mediació i Traducció	134	0	36	170
TOTAL	3.494	163	1.772	5.429

Hi ha **diferents tipus d'atenció**:

Cita. Pot ser presencial, telefònica o telemàtica. Són individuals.

Grups. Es tracta de grups terapèutics per a dones en situació de violència masclista que organitza el Servei de Psicologia per treballar problemàtiques comunes, o sessions informatives/formatives que organitza el Servei d'Inserció Laboral per a facilitar informació d'interès comú a les usuàries o reforçar els itineraris formatius.

Acció. Poden ser coordinacions presencials o telefòniques amb professionals municipals o d'altres administracions, consultes a serveis especialitzats, sol·licitud de documentació, reunions, acompanyaments, etcètera.

Com ja s'ha comentat, cada servei té un tarannà propi que ve marcat pel tipus d'atenció a prestar, i també per la composició de l'equip de treball de cadascun d'ells.

El Servei d'Acollida ha estat format fins al 2023 per una Treballadora Social a jornada completa. El 2023 es va ampliar l'equip amb una altra DTS a mitja jornada, i aquesta ampliació ha permès augmentar el nombre de dones ateses respecte a 2022. En concret, s'ha augmentat en un 13,8% el nombre d'usuàries ateses i un 60,9% el nombre d'atencions realitzades.

La resta de serveis s'han mantingut en la mateixa línia que els anys anteriors, atès que la seva composició no ha variat.

- **El Servei Jurídic** està format per 2 advocades, una a jornada completa i una altra a temps parcial que s'encarrega de les atencions telefòniques.
- **El Servei de Psicologia** està format per 3 psicòlogues especialistes en violència masclista, totes elles a jornada completa.
- **El Servei d'Inserció Laboral** està format per 1 tècnica especialista en inserció laboral a jornada completa

Mereix una atenció especial el Servei de Mediació i Traducció, que està format per 1 tècnica especialista, a jornada completa, però durant el 2023 el servei només ha funcionat durant els últims quatre mesos de l'any. La resta, s'ha comptat amb una traductora que acudia al servei a demanda.

Les atencions realitzades amb mediadora/traductora no es comptabilitzen per no duplicar el nombre de dones i cites realitzades, però és important saber que s'han realitzat **239 cites conjuntes: 96 amb el Servei de Psicologia, 62 amb el servei d'Inserció Laboral, 34 amb el Servei d'Acollida i 47 amb el Servei Jurídic.**

En el moment en què la mediadora es va incorporar a la dinàmica habitual, a més a més, va atendre 37 dones a través de 134 cites que han requerit de 36 accions derivades i que no han requerit la intervenció d'altres professionals en tractar-se de consultes puntuals.

2.3. MITJÀ D'ACCÉS ALS SERVEIS

Com en anys anteriors, hi ha dos grans vies d'accés: els serveis integrats en la Taula de Violència Masclista (serveis socials, serveis sanitaris i serveis policials) i les pròpies dones, que arriben a conèixer el SIAD consultant les xarxes socials o demanant consell a altres dones del seu entorn.

Iniciativa pròpia	728	67,15%
Serveis Socials	127	11,71%
Serveis sanitaris	96	8,85%
Serveis policials	47	4,33%
Serveis judicials	38	3,50%
Serveis d'ocupació	35	3,22%
Entitats i grups de dones	13	1,19%
TOTAL	1.084	

2.4. TIPUS DE DEMANDA

Un bon nombre de demandes i consultes que sol·liciten les dones estan relacionades amb la violència masclista; en concret, 439 són explícitament per recuperació dels processos de violència masclista viscuts “maltractaments” (40,49%), 240 són per demanar atenció psicològica, sovint – però no exclusivament- vinculada a la violència masclista (22,14%).

Si analitzem les demandes per servei, veurem que:

- El Servei d'Acollida ha atès majoritàriament dones que sol·licitaven atenció psicològica per superar les conseqüències i seqüeles de les situacions de violència masclista
- El Servei d'Atenció Psicològica ha atès dones que referien situacions de violència, majoritàriament en l'àmbit de la parella.
- El Servei d'Assessorament Jurídic, per la seva banda, ha atès consultes relacionades amb divorcis i altres demandes de tipus legal.
- El Servei d'Inserció Laboral han atès consultes vinculades a la recerca d'ocupació o la millora d'habilitats per canviar de feina.
- El Servei de Traducció i Mediació ha atès consultes relacionades amb recursos socials, i ha acompanyat les dones a la resta de serveis, fent funcions de traducció i mediació.

SERVEI I TIPUS DE DEMANDA	DONES	%
SERVEI D'ACOLLIDA		44,64
Entrada al servei de Psicologia	240	
Informació sobre maltractaments	57	
Entrada al servei de Psicologia infantil	4	
Recursos socials (salut, serveis socials...)	183	
SERVEI JURÍDIC		37,91
Separacions i divorcis	133	
Informació jurídica sobre maltractaments	28	
Altres recursos jurídics (hipoteques, sentències...)	250	
SERVEI DE PSICOLOGIA		40,49
Recuperació processos de violència masclista	439	
SERVEI D'INSERCIÓ LABORAL		15,03
Recerca de feina	77	
Millora de feina	86	
SERVEI DE TRADUCCIÓ I MEDIACIÓ		3,41
Recursos socials	37	

2.5. ALTA EN EL SERVEI

	ACOLLIDA	JURÍDIC	PSICOLOGIA	I.LABORAL	MEDIACIÓ
Derivació SIE	35	-	7	-	-
Derivació altres serveis	261	11	6	4	-
Alta voluntària	-	-	11	9	-
Alta amb objectius	-	-	92	20	-
Alta sense objectius	-	-	3	-	-
Canvi domicili	3	1	6	7	-
Consulta puntual resolta	185	350	22	31	37
Continuen vinculades	-	49	292	92	-

Com ja hem explicat, cada servei té la seva pròpia dinàmica en funció del tipus de demanda que es realitza, i en aquest sentit el Servei de Psicologia i el d'Inserció Laboral tenen un ritme d'altres ben diferent de la resta, ja que fan intervencions a llarg termini que sovint s'allarguen més de 2 anys.

3. ANÀLISI DE LA INCIDÈNCIA DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA SOBRE LES USUÀRIES

INCIDÈNCIA DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

El 43,08% de les usuàries declaren estar en situació de violència masclista, una xifra inferior a la de l'any anterior, en què únicament el 46,96% declarava estar-ho.

La davallada té a veure amb la consolidació del SIE (Servei d'Intervenció Especialitzada) depenent de la Generalitat de Catalunya, que atén exclusivament casos de violència masclista, i especialment aquells que estan considerats d'alt risc, així com les agressions sexuals.

Pel que fa a les 467 dones que es troben en aquesta situació, analitzem tant **el tipus de violència patida com l'àmbit en què la pateixen**.

TIPUS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA	casos	%
Psicològica	260	55,67
Física	130	27,83
Sexual	29	6,20
Global	28	5,99
Vicària	13	2,78
MGF	5	1,07
Orientació sexual	2	0,42

Pel que fa al tipus de violència, en la mateixa línia dels anys anteriors, **la violència psicològica és la més habitual, seguida de la violència física** (que sempre va acompanyada de violència psicològica). Aquest 2023 cal destacar, també, que les usuàries han comunicat 13 casos de violència vicària, un tipus de violència contra les filles i fills que des que es va tipificar com a tal l'any 2020 no ha deixat de créixer.

ÀMBIT EN QUÈ ES PRODUEIX LA VIOLÈNCIA	casos	%
Parella i ex-parella	382	81,79
Familiar	59	12,63
Laboral	8	1,71
Comunitari	18	3,85

Com és habitual, l'àmbit on es produeixen **la majoria de les agressions és el de la parella o exparella** (el que es coneix com a “violència de gènere”)

Com en anys anteriors, la **majoria de les dones ateses per violència masclista han patit les agressions en l'àmbit de la parella, i les 382 dones que es troben en aquesta situació representen el 81,80%** del total de casos.

La resta de dones que es troben en situació de violència masclista, han patit agressors en diferents àmbits i per diferents agressors; trobem mares maltractades pels seus fills, filles maltractades pels seus pares, per altres membres de la família, per companys de treball, amics, coneguts i –en una proporció molt petita- per desconeguts en l'espai públic).

CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA SEGONS AGRESSOR	casos	%
Parella	266	56,96
Exparella	116	24,84
Fill/a	23	4,93
Familiar	19	4,07
Conegut	16	3,43
Pares	16	3,43
Company de feina	8	1,71
Desconegut	2	0,43
Pare	1	0,21

Destacar els casos **de violència sexual**, que aquest any s'han atès 29 casos de violència d'aquest tipus. I tot i que són poc rellevants respecte del total (no arriba al 6,20%) mereix la pena detenir-nos a analitzar-les perquè poden ajudar a desmuntar alguns tòpics sobre agressors i espais on es produeixen les agressions.

Dels 29 casos atesos, 5 s'han produït en l'àmbit de la parella i l'agressor ha estat la parella de la víctima.

La resta de casos, a excepció de dues en què la víctima no coneixia a l'agressor, **han estat perpetrats en l'entorn proper de la víctima i per persones de confiança**: coneguts en 10 casos, familiars en 5 casos més, companys de feina en 6 ocasions i finalment 1 cas en què el pare de la víctima era l'agressor.

A continuació analitzem la violència que es produeix en l'àmbit de la parella, que és la majoritària, segons els tipus de violència, les denúncies presentades i la resposta del sistema judicial quant a OP i TAM.

VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA

- Continua essent **el tipus de violència predominant (55,67% dels casos)**.
- Les **denúncies** que s'interposen davant els cossos policials o els jutjats acostumen a ser molt poques. En concret, un **23,99% durant aquest període, en la línia dels anys anteriors**.
- Les **Ordres de Protecció** que es concedeixen en aquest tipus de d'agressions també són poques en relació al nombre de dones que les sol·liciten. Aquest any parlem d'un 6 %, **molt per sota dels anys anteriors**.
- En la mateixa línia, continua davallant el nombre de sistemes de **teleassistència mòbil (TAM)** concedits, ja que fins a l'octubre, només han estat un 3,4%.
- Probablement aquest davallada es deu al fet que el SIAD atén els casos "menys greus" i no s'aprecia risc per part dels operadors jurídics, de manera que no es veu la necessitat de concedir aquest tipus de protecció.

VIOLÈNCIA FÍSICA

- Percentualment, les agressions físiques representen un **27,83% dels casos de violència masclista atesos, però a diferència de la violència psicològica, es denuncien en major nombre. En concret, s'ha denunciat el 52,30 % dels casos**.
- També s'acostumen a concedir més **Ordres de Protecció** i més sistemes de teleassistència mòbil que respecte d'altres tipus de violència. Tot i això, aquest any se n'han concedit menys de totes dues; únicament el 35,41% de les Ordres de Protecció sol·licitades i només el 8,33% dels sistemes de teleassistència mòbil.

VIOLÈNCIA GLOBAL

- La **violència global** –la més extrema, perquè s'hi concentren agressions físiques, sexuals i psicològiques- representa el **5,99%**; tanmateix, només s'ha denunciat **el 39,28 % dels casos**.
- De les **Ordres de Protecció** sol·licitades, s'han concedit el **40%** i dels sistemes de teleassistència mòbil (**TAM**) sol·licitats, se n'ha concedit el **16%**.

VIOLÈNCIA VICÀRIA

- Aquest tipus de violència ha estat **incorporat recentment a l'article 4 de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista**, on es defineixen els diferents tipus de violència.
Es considera violència vicària *qualsevol tipus de violència exercida contra les filles i els fills amb la finalitat de causar un dany psicològic a la mare.*
- Aquest és el **segon any que s'ha recollit específicament aquest tipus de violència**- fins ara s'inclouïa dins l'apartat de "violència psicològica"- i s'han comptabilitzat 13 casos, un **2,78 % del total**.
- D'aquests 13 casos **només s'han denunciat 2 (15,38%) i només concedit un servei de teleassistència mòbil i cap OP de les sol·licitades.**

VIOLÈNCIA SEXUAL

- És percentualment minoritària, ja que **representa únicament un 6,20 % dels casos** però, no obstant això, **és un tipus de violència que es denuncia en major proporció (44,82 % enguany, 15 punts per sota de l'any passat)**
- Pel que fa a **les Ordres de Protecció**, se n'han concedit **2**.